

letošnjem potovanju star možiček iz okolice Velikovca na Koroškem, kateri mi je navdušeno dokazoval, da smo Slovenci največji narod na svetu. Po celi poljski deželi — je dejal — so Slovenci, na Češkem, na Rusovskem, na Turškem (menda Slavonija in Bosna) so tudi Slovenci. »Če ga nam najprijе treba« je droben, ali kaj poučljiv spisek, ki pripoveduje, da potrebujemo najprej stalne vere v Boga, potem upanja, malo božjega straha in pa marljivosti in delavnosti. Da, da, kjer je to, česa je še potem treba? Morebiti gospodarskih spisov? Tak je n. pr. »Kako se peče šljivovica.« »Sol« itd. Spisek »Što se u svietu z bilo, (kaj je po svetu novega) pové preprostemu čitatelju zanimive dogodke zadnjega leta. Omenja se slavni hrv. pesnik in ban Ivan Mažuranić, župnik in gozdarski pisatelj Dragotin Stražimir (porojen 27. IX. 1821 v Velikem Bukovcu, umrl v Pragi 7. maja 1891), kateri je bil svojemu narodu dober duhovni pastir (župnikoval je samo v sv. Nikoli Zelini 40 let) a napisal mu mnogo gospodarskih knjžic, od katerih je izšlo nekoliko tudi v društvu sv. Jeronima, kakor tudi povest »Mijat Briguša.« Od l. 1875. je izdaval in urejal mali gospodarski listič »Seoski gospodar«, kateri se je lepo razširil med hrv. narodom, takó, da se tiska že v 5000 iztiskih. V tem oddelku prav na koncu hvali »Danica« nas Slovence in našo Mohorjevo družbo, katera je prekoračila 50.000 členov, a dr. Jeronima jih nima niti 10.000. Delajte vi, kateri ste med narodom, da se vam društvo razširi! Kdor ima oči, naj gleda in videl bode, kaj je tako društvo prostemu narodu!

Na koncu so še kratkočasnice. Vem, da mnogi pogledajo najprej ta predalček »Danice«. Ej, vsakemu svoje, pustimo jim to veselje! Mislim pa baš radi tega, naj bi bilo tudi tu samo izbrano blago in v narodnem duhu, da narodu res ugaja. Dobro bi bilo, da se priobči zaradi razlike včasih tudi kaka izvrstna humoreska. Take stvari so mične.

Hm, Danica ima nekoliko tudi preroškega duhá, in že naprej pové. »k a k o v a č e b i t i god. 1892«. Nu, prav je, če kaj ugane.

»**Putne ortice iz svete zemlje.**« Napisal Dr. Andrija Jagatić, kanonik vrhbosanski. Nakladom kapitola vrhbosanskoga. Sarajevo. Tiskara »Bosanske Pošte«. 1891. 8°. Str. 328. Cena 2 gld. — Naročniki »Vrhbosne« se še spominjajo mičnih sestavkov o potovanju gospoda kanonika v sv. deželo. Ti sestavki so tu v lepi, s slikami (35) okrašeni knjigi. Potovanje se je vršilo s karavano, kakoršno je napravljaj poprej Wörl. Reka - Aleksandrija - Kajira - Jafa - Jeruzalem itd. — Carigrad — po tem črtežu se je vršilo potovanje. Ves spis preveva vnetost za vero in tudi domovino. Knjiga je jako lepa in zato se bode nedvomno prikupila čitateljem. Ker so bili stroški pri izdaji jako znatni, zato bi bilo prav, da bi se dobro razpečavala.

»**Ruska biblioteka.**« G. Milan pl. Mareković nam naznanja, da bode zopet izdajal »Rusko biblioteko«. Naročuje se lahko v vseh knjigarnah.

ČEŠKO SLOVSTVO.

(Poroča Fr. L.—r.)

»**Mezi proudy.**« Tri zgodovinske povesti od Alojzija Jiráskaja. Pod tem naslovom so izšle v VI.—VIII. delu Jiráskajevih spisov tri zgodovinske povesti: »Dvoji dvůr«, »Syn Ohnivcův« in »Do tři hlasův«. — V prvi povesti: »Dvoji dvůr« pojasnjuje pisatelj razmere med češkim kraljem Venceslavom IV., sinom slavnega kralja in cesarja Karola IV., in pa med nadškofom praškim Janezom iz Jenšteina. Pisatelj hvali in povzdiguje čas, ob katerem so se dvignili možje: Janez Hus in poprej Valdhauser, Milič in Tomaž iz Štitnega. Kakor mnogi drugi pozablja tudi Jirásek, kakšne nesreče so prav zaradi teh mož in njihovih somišljakov zadele češki narod. Pa ne ozirajoč se na njegove nazore priznavam, da, kakor splošno v vseh svojih spisih, tudi tukaj jako lepo in zanimljivo slika posamezne dogodbe, katere nam značijo takratno življenje češkega naroda.

Tu slika mirno, zasebno, meščansko in gosposko življenje, tam zopet navadno, preprosto ljudstvo, tu dijaško razgrajanje in bitke, tam krasne dvorne slavnosti, tu grozno razvedanje in ropanje židovskih hiš, fanatično pobijanje razljutene drhali — skratka veselje in žalost, pravico in krivico, dobro in hudo te pomenite dóbe.

Druga povest »Syn Ohnivcův« je prav za prav nadaljevanje prve povesti. Natančneje razlaga čitateljem razmere kralja Venceslava do češkega naroda: plemstva, meščanov in preprostih ljudij.

V tretji povesti »Do tři hlasův« se opazuje takrat vzbujeno hrepenenje in prizadevanje češkega ljudstva po samostojnosti, narodni slobodi in neodvisnosti. Povod temu so posebno Nemci, ki večkrat napadajo češke kraje, revne ljudi morijo in cele vaši požigajo.

Vse tri povesti pod naslovom »Mezi proudy« delajo lepo celoto. Vse tri povesti se dobivajo tudi posebej in sicer je cena prvemu nevezanemu zvezku 1 gld. 90 kr., drugemu 1 gld. 20 kr. in tretjemu 2 gld. 50 kr.

»**Zemská jubilejní výstava v Praze 1891.**« Založil Fr. Šimaček v Pragi. Pisatelj tega dela je dr. Servacij Heller. Izhaja v posameznih snopičih, katerih je izšlo dosedaj 10. Delo nas spominja letošnje razstave, popisuje posamezna poslopja na razstavi in razstavljene predmete. Kratko popisovanje razjasnjujejo primerne slike. Zadnji snopič šteje 21 ilustracij na treh polah. Zunanost je lična. Vsak snopič stane 36 kr. — V založbi Fr. Šimačka izhaja poleg krasnega »Světózora« (stane 9 gld. 50 kr.) tudi znani ilustrovani modni časopis za češke gospe po imenu: »Bazar«, ki je dosegel že XXI. letnik. »Bazar« stane na leto 4 gld. 25 kr. in podaja češkemu omikanemu ženstvu prijetno, dosti primerno zabavno berilo, in vsaka številka prinaša kot prilogo narisane kroje za žensko obleko.